

Spis treści

6 Wiadomości

8 Zdjęcie tygodnia

Liturgia i Słowo

10 Przyjąć słowo proroka
MICHAŁ PALUCH OP

12 Zaufać miłości
BP DAMIAN MUSKUS OFM

temat numeru

14 O czym ten synod?
MONIKA BIAŁKOWSKA

17 Kłopot z synodalnością
MICHAŁ KŁOSOWSKI

drogami Kościoła

22 Rozmowa z abp. Pierbattistą
Pizzaballą o zadaniach Domów
Polskich w Jerozolimie
KS. MIROŚLAW JASINSKI

dla duszy

24 Ten Anioł to nie kamerdyner
KS. ARTUR STOPKA

sprawy polskie

28 Moda na rolnictwo
PIOTR WÓJCIK

32 Rekordowo ciepły wrzesień
KAROLINA STERNAL

bliżej świata

34 Trzy zgony Szuszy
JACEK BORKOWICZ

38 Argentyna na zakręcie
MICHAŁ KŁOSOWSKI

zielone strony

40 Życie w duchu *Laudato si'*
ANDRZEJ BIDERMAN

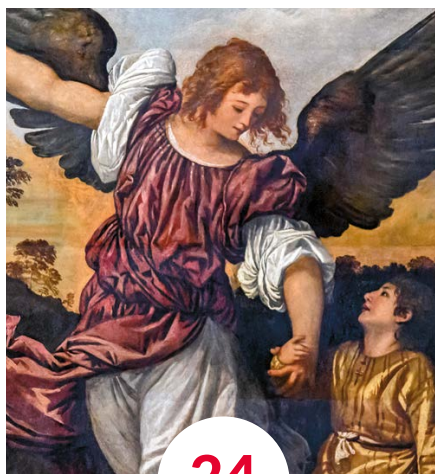

14

TEMAT Z OKŁADKI

W dniach 4–29 października w Rzymie odbędzie się pierwsza sesja XVI Zgromadzenia Ogólnego Zwyczajnego Synodu Biskupów „Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo i misja”

FOT. FOT. GREG PEASE/GETTY IMAGES

24

DROGAMI KOŚCIOŁA

Rozmawiacie ze swoim Aniołem? Znaście jego imię? Słuchacie go? – pytał papież Franciszek kilka lat temu we wspomnienie Świętych Aniołów Stróżów. To ważne pytania

42 Mały śmieć, duży problem –
rozmowa z Grzegorzem Mikoszą
WERONIKA FRĄCKIEWICZ

blisko siebie

46 Międzypokoleniowe przekazy
o biedzie
ANGELIKA SZELAŃGOWSKA-MIRONIUK

kultura i czas wolny

50 W lesie na granicy
NATALIA BUDZYŃSKA

52 Echo śpiewu Adama
JAN KIERNICKI

55 Recenzje

bez owijania

62 Andrzej Lewek o naśladowaniu
św. Józefa
MAŁGORZATA BILSKA

Kościół lokalny

56 diecezja bydgoska
58 archidiecezja gnieźnieńska
60 metropolia poznańska

felietony

31 Dlaczego o uchodźcach
nie rozmawiamy poważnie?
TOMASZ KRÓLAK

36 Prawo do nieemigrowania
MICHAŁ SZUŁDRZYŃSKI

37 Wokół Zielonej granicy
PIOTR ZAREMBA

54 Polityka
NATALIA BUDZYŃSKA

Szukaj nas na:

Kościół synodalny, czyli jaki?

PIOTR JÓŻWIK
zastępca redaktora naczelnego

Tylko kilka dni dzieli nas od rozpoczęcia XVI Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów. To kolejny etap synodu, który rozpoczął się dwa lata temu na poziomie parafii, by wreszcie – przez poziomy diecezji, państw i kontynentów – dotrzeć do Rzymu. To tam od 4 do 29 października trwać będzie zgromadzenie synodalne, w którym udział wezmą 464 osoby. Będzie to pierwsza z dwóch sesji synodalnych, a finał całego procesu zaplanowano na jesień przyszłego roku. Efektem będą rekomendacje dla papieża, które ten może, choć nie musi, wziąć pod uwagę.

„Zadziwiające jest, jak bardzo zmieniło się nasze myślenie o synodzie od momentu, w którym został ogłoszony – pisze w tym numerze „Przewodnika” Monika Białkowska (s. 14). – W swoich założeniach miał być poświęcony synodalności. Miał stać się swoistym ćwiczeniem nowego stylu bycia i rozmowy w Kościele i o Kościele. Jego tematem były komunie, uczestnictwo i misja. Tuż przed startem pierwszej sesji plenarnej w Rzymie odnieść można wrażenie, że najważniejszymi poruszonymi na niej tematami będzie celibat, diakonat kobiet i miejsce osób homoseksualnych w Kościele. Jeśli jednak wsłuchać się w głos, który rzeczywiście płynął z Kościoła – ze wspólnot parafialnych i diecezjalnych – dotyczył on zupełnie innych bolesnych miejsc i zupełnie innych ważnych potrzeb wspólnoty. Dobrze, żeby ten głos w wirze synodu czy nawet po jego zakończeniu nie został zapomniany”. Ten artykuł to przypomnienie, że synod to nie wydarzenie dla koneserów, podczas którego poruszane będą sprawy dla nas nieistotne, lecz coś, co naprawdę warto śledzić.

Drugą pułapką – kto wie, czy nie jeszcze większą od tej, która każe nam myśleć, że synod nas nie dotyczy – jest ta, zastawiona na nas przez media. „Internet pozwala każdemu w czasie rzeczywistym nagłaśniać swoją opinię na cały świat, a im większe podziały, tym lepiej dla bojowej, internetowej mentalności. Ofiarą tego pada dyskusja o Synodzie” – pisze

Jeśli przychodzę z gotowym punktem widzenia: wiem już wszystko – wtedy nie słucham, wtedy nie mogę dokonać duchowego rozeznania

w swoim artykule Michał Kłosowski (s. 17). Stąd mamy z jednej strony całe rzesze ludzi, którzy już dobrze wiedzą, jak fatalną pomyłką jest proces zainicjowany przez Franciszka i do jak katastrofalnych skutków dla Kościoła i wiernych ma on doprowadzić, zaś z drugiej tych, którzy z wielką nadzieją spodziewają się fundamentalnych zmian w nauczaniu Kościoła. Michał Kłosowski zachęca, by zrobić dwa kroki do tyłu i przypomnieć sobie, że „bardziej niż na dążenie do reformowania struktur Kościoła synodalność wskazać ma w myśl tego

dokumentu na dynamikę komunikacji i relacje między osobami ochrzczone: ludem Bożym. Ta wizja synodalna wzywa do przekształcenia praktyk klerikalnych, w których jednostka lub grupa w Kościele podejmuje decyzje bez konsultacji z innymi, w proces bardziej otwarty. Taka synodalność wymaga angażowania się w dialog w celu ustanowienia wiążących relacji, które budują Kościół, jak w pierwszych wiekach chrześcijaństwa”.

Będziemy w „Przewodniku” przyglądać się temu, co w październiku dzieć się będzie w Rzymie. Na tyle, na ile będziemy mieli taką możliwość. Na konferencji zapowiadającej Synod dowiedzieliśmy się, że nie można jeszcze jednoznacznie stwierdzić, czy uczestnicy prac zostaną objęci tajemnicą papieską, gdy chodzi o informowanie o tym wydarzeniu. Odpowiadający za synodalną komunikację Paulo Ruffini wskazał na znaczenie kwestii poufności w takich debatach. Zachęcił też dziennikarzy, którzy będą relacjonować to wydarzenie, do otwartości i nieszafowania utartymi schematami. – Znamy przekonania poszczególnych uczestników synodu, ale nie wiemy, czym synod zawojuje po czasie modlitwy i dialogu – powiedział Ruffini.

Relator generalny synodu kard. Jean-Claude Hollerich wezwał wszystkich uczestników Synodu do otwartości i osobistej gotowości do pokuty. „Jeśli przychodzę z gotowym punktem widzenia: wiem już wszystko – wtedy nie słucham, wtedy nie mogę dokonać duchowego rozeznania” – powiedział. Miejmy nadzieję, że uczestnicy synodalnego zgromadzenia wezmą to pod uwagę. Zresztą my wszyscy powinniśmy.

XXVI niedziela zwykła

1 października 2023

Przyjąć słowo proroka

Pierwszy poziom odczytania przywołanej tym razem Ewangelii to odnalezienie w niej zachęty do słowności. Nasze czyny mają odpowiadać naszym słowom. Po prostu. Zbyt wiele cierpienia wokół nas wynika z naszej niezdolności do tego, by żyć w wierności danemu przez nas słowu. Na całe szczęście Bóg nie jest podobny do nas. Zwykle jednak zaskakuje nas sposobem wypełnienia swego słowa.

Zaskoczenie musi budzić tym razem, że celnicy i nierządnicę wchodzi przed arcykapłanami i starszymi ludu do królestwa niebieskiego. Mielibyśmy ochotę w związku z tym – by teza Jezusa przestała być niewygodna – przedstawić starszych ludu trochę monstrualnie. Wydaje się jednak, że nie byli oni potworami i – jako dziedzice narodu, który słyszał głos Pana w swej historii, przeżywali życie dość porządnie. Jezus tak tłumaczy problem: „Przyszedł bowiem do was Jan drogą sprawiedliwości, a wyście mu nie uwierzyli. Celnicy zaś i nierządnicę uwierzyli mu. (...) nie opamiętaliście się, żeby mu uwierzyć”.

Trzykrotnie pojawia się czasownik „uwierzyć” w trzech krótkich zdaniach. Chodzi zatem o niezdolność arcykapłanów i starszych do uwierzenia pro-

rockiemu słowu. Są tak wpatrzeni w swe dziedzictwo i obronę wiary ojców, że nie są w stanie otworzyć się na to, co nowe; dać się przemienić; dać się gdziekolwiek dalej poprowadzić.

Czy oznacza to jednak, że wszelka wiara i zawierzenie są z zasady czymś dobrym i godnym pochwały? Jezus bynajmniej nie wzywa nas do łatwowierności, nie chce od nas bezwarunkowego – pozbawionego kryteriów – zawierzenia. Jezus zarzuca arcykapłanom, iż nie uwierzyli Janowi, który przyszedł do nich *drogą sprawiedliwości*. Oczywistym kryterium, które musi spełniać prawdziwy prorok, jest więc prawość życia.

Jest jednak i drugie kryterium. Przyповіść opowiada nam o wypełnieniu przez synów woli ojca przez pójście do pracy w winnicy. To tradycyjny, biblijny obraz wypełniania woli Boga. Okazuje się więc, że odrzucając Jana Chrzciciela, starsi ludu i uczeni w Prawie nie wypełniają woli Boga – Prawa, nie służą też winnicy – Izraelowi. Drugim kryterium, które pozwala rozpoznać prawdziwego proroka, jest zatem wierność woli Boga wyrażonej w tradycji. O ile, oczywiście, rozumiemy tę ostatnią właściwie.

MICHAŁ PALUCH OP

CHWILA REFLEKSJI
Na ile jest we mnie otwartość,
by usłyszeć prorockie słowo?
Czy potrafię je nieść innym?

Czytanie z Księgi proroka Ezechiela Ez 18, 25–28

Tak mówi Pan Bóg: «Wy mówicie: „Sposób postępowania Pana nie jest słuszny”. Słuchaj jednakże, domu Izraela: Czy mój sposób postępowania jest niesłuszny, czy raczej wasze postępowanie jest przewrotne?

Jeśli sprawiedliwy odstąpił od sprawiedliwości, dopuszczał się grzechu i umarł, to umarł z powodu grzechów, które popełnił. A jeśli bezbożny odstąpił od bezbożności, której się oddawał, i postępuje według prawa i sprawiedliwości, to zachowa duszę swoją przy życiu. Zastanowił się i odstąpił od wszystkich swoich grzechów, które popełniał, i dlatego na pewno żyć będzie, a nie umrze».

Czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Filipian Flp 2, 1–5

Bracia: Jeśli jest jakieś napomnienie w Chrystusie, jeśli jakaś moc przekonująca Miłości, jeśli jakieś uczestnictwo w Duchu, jeśli jakieś serdeczne współczucie – dopełnijcie mojej radości przez to, że będziecie mieli te same dążenia: tę samą miłość i wspólnego ducha, pragnąc tylko jednego, a niczego nie pragnąc dla niewłaściwego współzawodnictwa ani dla próżnej chwały, lecz w pokorze oceniając jedni drugich za wyżej stojących od siebie. Niech każdy ma na oku nie tylko swoje własne sprawy, ale też i innych.

To dążenie niech was ożywia; ono też było w Chrystusie Jezusie.

Słowa Ewangelii według św. Mateusza Mt 21, 28–32

Jezus powiedział do arcykapłanów i starszych ludu: «Co myślicie? Pewien człowiek miał dwóch synów. Zwrócił się do pierwszego i rzekł: „Dziecko, idź i pracuj dzisiaj w winnicy”. Ten odpowiedział: „Idę, panie!”, lecz nie poszedł. Zwrócił się do drugiego i to samo powiedział. Ten odparł: „Nie chcę”. Później jednak opamiętał się i poszedł. Który z tych dwóch spełnił

wolę ojca?». Mówią Mu: «Ten drugi». Wtedy Jezus rzekł do nich: «Zaprawdę, powiadam wam: Celnicy i nierządnicę wchodzi przed wami do królestwa niebieskiego. Przyszedł bowiem do was Jan drogą sprawiedliwości, a wy mu nie uwierzyliście. Uwierzyli mu zaś celnicy i nierządnicę. Wy patrzyliście na to, ale nawet później nie opamiętaliście się, żeby mu uwierzyć».

La Geria, główny region winiarski Lanzarote. Winorośl sadi się tam w stożkowatych zagłębieniach, w których zalega warstwa wulkanicznego żwiru, otoczonych kamiennym murkiem, chroniącym przed suchym wiatrem. Wyspy Kanaryjskie, Hiszpania

FOT. NANO CALVO/VWPICS/EAST NEWS

KALENDARZ LITURGICZNY

PONIEDZIAŁEK 2 października św. Aniołów Stróżów

Wj 23, 20–23 | Mt 18, 1–5.10

WTOREK 3 października Za 8, 20–23 | Łk 9, 51–56

ŚRODA 4 października św. Franciszka z Asyżu Ne 2, 1–8 | Łk 9, 57–62

CZWARTEK 5 października św. Faustyny Kowalskiej

Ne 8, 1–4a.5–6.7b–12 | Łk 10, 1–12

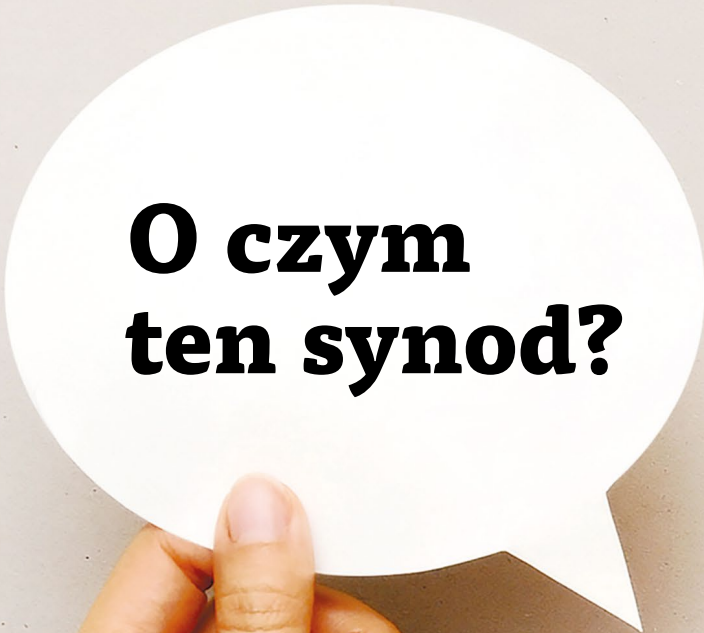
PIĄTEK 6 października Ba 1, 15–22 | Łk 10, 13–16

SOBOTA 7 października NMP Różańcowej Ba 4, 5–12.27–29 |

Łk 10, 17–24

Codzienny komentarz do Ewangelii znajdziesz w modlitewniku *5 minut z Bogiem* dołączonym do „Przewodnika Katolickiego” w ostatnią niedzielę miesiąca

O czym ten synod?

Synodalne zaproszenie papieża Franciszka zdaje się mieć niewiele wspólnego z tematami, z którymi jedziemy na synod. Wiele ważnych kwestii zostało po drodze zapomnianych. Jeśli Kościół ma być synodalny, nie można na to zapomnienie pozwolić.

MONIKA BIAŁKOWSKA

Zadziwiające jest, jak bardzo zmieniło się nasze myślenie o synodzie od momentu, w którym został ogłoszony. W swoich założeniach miał być poświęcony synodalności. Miał stać się swoistym ćwiczeniem nowego stylu bycia i rozmowy w Kościele i o Kościele. Jego tematem były komunie, uczestnictwo i misja. Tuż przed startem pierwszej sesji plenarnej w Rzymie odnieść można wrażenie, że najważniejszymi poruszonymi na niej tematami będzie celibat, diakonat kobiet i miejsce osób homoseksualnych w Kościele. Jeśli jednak wsłuchać się w głos, który rzeczywiście płynął z Kościoła – ze wspólnot parafialnych i diecezjalnych – dotyczył on zupełnie innych bolesnych miejsc i zupełnie innych ważnych potrzeb wspólnoty. Dobrze, żeby ten głos w wirze synodu czy nawet po jego zakończeniu nie został zapomniany.

CICHO O EUCHARYSTII

Tak naprawdę ludzi, którzy na co dzień żyją w Kościele i którym Kościół jest bliski, nie porusza w nim najbardziej kwestia osób LGBT ani celibatu, ale liturgii. To był w spotkaniach synodalnych ten temat, który powracał w każdej bez wyjątku syntezie diecezjalnej i w każdej wskazywany był jako ten, który budził głęboką troskę. Skupialiśmy się przede wszystkim na Eucharystii – na tym, żeby sprawowana była godnie, bez pośpiechu, uproszczeń, infantylnizmu. Na tym, żeby rzeczywiście była liturgią Kościoła, a nie radosną twórczością celebriansa. Zwracaliśmy uwagę, żeby nie przeładować liturgii

Pomóż nam wydawać

wspieraj nas

na patronite

modlitewnik
„5 minut z Bogiem”

Fundacja Wojciech, ul. Chartowo , 61-245 Poznań
numer konta: 40 1020 4027 0000 1102 1483 2804
z dopiskiem: **Darowizna na 5 minut z Bogiem**

Razem możemy sprawić by Bóg miał swoje 5 minut w Twoim życiu